

VOLKSTUINVERENIGING ONS GENOEGEN HEERJANSDAM

De winter is bijna voorbij. We hebben lang op de vorst moeten wachten, maar met al die nattigheid in de grond is het uiteindelijk toch nog goed gekomen. We hebben totaal 4 nachten lichte vorst gehad en voor degenen, die gespit hadden, was dat net genoeg om de grond te verpulveren. Nu is het nog een kwestie van harken en het voorjaar kan definitief beginnen. Iedereen heeft zijn zaaddoos kunnen aanvullen en de meest vroege vogels hebben al vóór gezaaid. De tuinbonen en de erwten zijn al een poosje onderweg en kunnen, als de buitengrond op temperatuur is, naar de open lucht. De platte bakken kunnen worden ingeruimd en de onkruiden, die niet het loodje hebben gelegd, kunnen worden verwijderd. De handen jeuken zoals elk jaar.

Moelijk blijft het om niet te vroeg aan de slag te gaan met het grote zaai- en pootwerk in de tuin.

Helaas zijn er de afgelopen maanden weer wat eigendommen ontvreemd uit kassen. Denk daarbij aan een bus WD40 (later in een tuin teruggevonden), Twee snoeischaars uit dezelfde kas en enkele baldadige vernielingen. Ogen open houden dus en vooral MELDEN.

In deze Nieuwsbrief weer nieuwtjes, weetjes en mededelingen. Doe er het voordeel mee.

Het freeswerk in de tuinen begint zachtjes op gang te komen en menig knallend motorgeronk geeft te kennen, dat de machinerie wordt gecontroleerd. Tuinders die hun tuin ook gefreesd willen hebben, tegen betaling uiteraard, kunnen dit te kennen geven op de jaarvergadering of aan de secretaris.

Inhoud	1
Voorwoord	1
De honingbij	1
Gestolen zaad	2
Spitten	2
Bemesting	3
Nieuwjaarsreceptie	4
Tomaten	5
Spruitkool	6
Uitslag puzzel	7
Puntentelling	7
Nieuwe puzzel	7
Gesprek met	
Toon den Ouden	8
Je kan de pot op	9
Woord gehouden	9
Nog wat weetjes	9
Spreek van de maand	9
Om te onthouden	9

DE HONINGBIJ

Werkbij- Dar-Koningin

Een volk honingbijen bestaat uit één koningin, tienduizenden werkbijen en enkele honderden darren (de mannetjes). De darren zijn alleen nuttig gedurende het gedeelte van het jaar waarin de voortplanting moet plaatsvinden.

Er kunnen meer dan 40.000 bijen in een volk zitten.

De koningin en de werkbijen zijn vrouwen, geboren uit bevruchte eitjes. Alleen de koningin kan zelf ook weer bevruchte eitjes leggen. De darren worden geboren uit onbevruchte eitjes. De koningin wordt een koningin omdat ze als larf een speciaal voedersap krijgt.

De meeste mensen krijgen in hun leven alleen de werkbijen te zien. Het zijn namelijk de werkbijen die er op uitgaan om de voor het bijenvolk benodigde grondstoffen op te halen, zoals stuifmeel, nectar, water

en propolis. De koningin blijft meestal thuis, en de darren zijn vooral geïnteresseerd in jonge onbevruichte koninginnen en in een verblijfsplaats bij een bijenvolk.

In principe gaat een werkbij niet verder dan zo'n 3 km vanaf het volk. Bij terugkomst in het volk kan ze aan de andere werkbijen laten weten waar ze iets heeft gevonden door te laten proeven en door de zogeheten bijendans te doen. De darren kunnen een afstand van 7 kilometer overbruggen op zoek naar een eventueel ander volk. Dit voorkomt de inteelt en dus de verzwakking van het volk.

Van nature zal elk honingbijenvolk jaarlijks willen zwermen. Dat is de manier waarop er meer volken komen. Eerst vertrekt de oude koningin met een gedeelte van het volk, daarna één (of meerdere) jonge koninginnen met eveneens een gedeelte van het volk. Die jonge koninginnen moeten dan later nog wel bevrucht worden. De koningin is centraal in het voortbestaan van het bijenvolk. De koningin kan als enige bevruchte eitjes leggen, en de koningin scheidt het feromoon (de koninginnenstof) af, dat van belang is voor verschillende processen binnen het volk. Een koningin kan zo'n 5 jaar worden, maar zodra het niet goed gaat met de koningin, gaat het ook niet goed met het volk. Het volk zal dan de oude koningin vervangen. De koningin kan soms alleen nog maar onbevruichte eitjes leggen. Het is dus begrijpelijk, dat het dan een groot probleem wordt om een volk in stand te houden. De koningin kan ook dood gaan in de wintermaanden door strenge vorst. De koningin kan ook de pech hebben, dat zij nog niet is bevrucht door de darren. Dat moet namelijk gebeuren vóór de diepe herfst intreedt. De darren overwinteren namelijk niet. Aan het einde van de herfst worden ze uit het bijenvolk geweerd.

Als de buitentemperatuur onder de 8 graden komt, kruipen de bijen dichtbij elkaar en proberen ze op een kluitje een temperatuur van 20 graden vast te houden. In de winter gaan er meer bijen dood, dan er nieuw geboren worden. Het volk wordt dus steeds kleiner. Na 1 april groeit het volk weer, zodat alle in de winter gestorven bijen zijn vervangen. In mei en juni gaat het volk weer delen en zwermen. Wees dus zuinig op onze natuurlijke bestuivers.

GESTOLEN ZAAD

Je controleert nog eens de restanten van het overgebleven zaad van vorig jaar, want die had je in de kas laten overwinteren en dan..... kom je tot de ontdekking, dat de zakjes zijn aangevreten en je zaad is verdwenen. Niet zo moeilijk om te raden, dat daar de veldmuis achter zit. En die zit er niet alleen achter, maar ook ín de doos, kist of zak. Gelukkig zijn er muizenvallen, waar de meest slimme muis aan ten onder gaat met of zonder bolle buik. Niet alleen in de winter gaan de muizen hun gang, maar ook in de zomermaanden kunnen ze hun slag slaan. Dus berg het zaaigoed voor de zekerheid goed op in een afgesloten kist of blik.

SPITTEN

Van alle grondbewerkingen is spitten wel de meest ingrijpende. Het wordt jaarlijks uitgevoerd in de moestuin met wisselend effect.

Als regel geldt dat spitten het best in de herfst en winter kan worden uitgevoerd, zodat de vorst, wind, sneeuw en regen op de grond kunnen inwerken en deze aan het eind van de winter kruimelig is geworden. Vooral kleigronden moeten voor de winter worden gespit. Spit nooit zeer natte gronden. Het spitten is dan moeilijk en de structuur van de grond wordt grote schade aangedaan.

Er zijn verschillende manieren om te spitten, maar hier houden we het bij de basisregel.

Eén steek diepspitten is de meest bekende en toegepaste methode van spitten. De diepte is dan 20 tot 25 cm. dat is ongeveer de spadeblad diep. Het is een goede diepte voor de meeste gronden en de ondergrond wordt niet boven gespit, wat structuurbederf voorkomt.

Spit verstandig

Spitten is iets dat alleen geleerd kan worden door het zelf te doen, maar er zijn enige basisprincipes die voorkómen, dat de beginnende tuinier zijn rug met het spitten zal “verzieken”.

1 : Houd de spade een beetje schuin, zodat deze niet zo diep in de grond dringt. Til de aarde niet hoger op dan noodzakelijk.

2 : Spit regelmatig. Het is beter om elke dag een klein stukje te spitten dan te forceren door de hele tuin in één dag om te spitten.

3 : Spit alleen als het werkbaar weer is, dus niet als er sneeuw op het land ligt of de grond hard bevroren is. Daarnaast mag de aarde niet te nat zijn. Het maakt het spitten alleen maarodeloos zwaar.

Eén steek diep spitten

Als u de grond een steek diep spit, dan wordt de grond de diepte van een spadeblad doorgewerkt.

Begin met het maken van een voor. Dat is een goot, die tussen het gespitte en het niet gespitte land komt te liggen.

Deze goot moet ongeveer 30 a 40 cm breed zijn en moet aan één kant van het gespitte land gemaakt worden. De aarde uit de voor komt op de plek te liggen, waar wordt geëindigd met het spitten (dit is dan de aarde, die weer nodig is om de goot aan het eind van het spitten weer mee te vullen.

Nu pakt u de spade of spitvork en begint aan de zijkant van de voor te spitten.

Steek de spade in de grond en draai deze onder het optillen om. Dan valt de aarde onderste boven en het eventuele aanwezige onkruid is dan ook meteen begraven. Wortelonkruiden zoals kweekgras, riet of akkerwinde mogen niet ondergespit worden, maar zullen verwijderd moeten worden. Werk zo de gehele breedte van de voor af en u zult merken dat er een nieuwe voor is ontstaan. Herhaal deze handelingen keer op keer.

Moet er een groot stuk land gespit worden, dan is het verstandig dit land in stroken te verdelen van 3-5 m breed. Dit werkt wat plezieriger en u heeft niet zo'n hele lange voor uit te graven. Aan het eind van de strook kunt u meedraaien of vult u de laatste voor met aarde, die u uit de naastgelegen strook haalt. Zo ontstaat er weer een voor en u kunt weer gaan spitten. Al spittend keer u terug naar uw uitgangspunt, waar de grond klaar ligt om de voor weer op te vullen.

BEMESTING

Niet alle gewassen hebben baat bij dezelfde soort mest. Hieronder een kleine greep uit de meest geteelde gewassen met daarnaast de voorkeur bemesting. Mest nooit te veel, maar zie het als ondersteuning van de grond, die veel heeft doorstaan en uitputting nabij is. Deze uitputting uit zich dan in een slechte verhouding van de stoffen, die het te telen gewas nodig heeft. Meet regelmatig de conditie van de aarde, die beplant moet worden. Tuinier zo veel mogelijk biologisch, als ondersteuning van het bodemleven.

MESTSCHEMA:

Stokbonen	Koemestkorrels
Sperziebonen	Koemestkorrels
Kapucijners	Koemestkorrels
Bruine bonen	Koemestkorrels
Tomaten	Koemestkorrels en Compost in het plantgat
Doperwten	Koemest en Compost
Suikermais	Koemest met Compost en Kalkamonsalpeter
Prei	Koemest en Compost
Bieten	Koemest en Patentkali
Groene asperges	Compost
Tuinbonen	Compost en 12-10-18
Courgettes	Compost en 12-10-18

Pompoenen	Compost en 12-10-18
Paprika	Compost en 12-10-18 in het plantgat
Boerenkool	12-10-18
Palmkool	12-10-18
Koolrabi	12-10-18
Aardappelen	12-10-18 Patentkali
Aardbeien	Compost en later wat Patentkali
Rode kool	Compost en Beendermeel
Spitskool	Compost en Beendermeel
Savooienkool	Compost en Beendermeel
Bloemkool	Wat bloed-en beendermeel en later wat Patentkali
Spinazie	12-10-18
Meloen	Losse grond en 12-10-18
Spruiten	12-10-18
Broccoli	Voorjaar bekalken en later 12-10-18
Venkel	6-7-8 en Patentkali
Witlof	Losse grond en verder niets
Pastinaak	Weinig tot geen kali. Geen compost
Uien	Geen verse compost. Verder weinig aan doen.
Wortels	Losse grond
Selderieknollen	Beetje Compost of potgrond in het plantgat.

Koemest ongeveer 3 weken voor het planten onderspitten

Kalk net na de winter strooien.

Koemest of paardenmest mag niet vers zijn. Het liefst verteerd, dus minimaal 2 jaar oud.

De jaarlijks terugkerende nieuwjaarsreceptie was deze keer op 9 januari. Ook deze receptie begon met droog weer, maar eindigde toch wat miezerig. Het windje maakte het genieten in de open lucht wat frisjes en rondom de kookpotten was het goed toeven. De oudere mannen hadden zich al snel genesteld in de hobbykas, die werd warm gehouden door de vele lichaamswarmte van de bezitters van de ruimte en de stomende soep.

Ook deze keer was de opkomst gelukkig groot. Er zijn 52 verschillende personen geteld. Het soepfeest telde 4 verschillende soepen en een bonenschotel. De meeste producten die hiervoor nodig waren kwamen van verschillende tuinders. Er is ongeveer 40 liter soep doorheen gegaan, waarvan de snert het grootste aandeel had. De andere soepen waren tomatensoep en pindasoep. Helemaal nieuw in het assortiment was de goulashsoep. Er werden 250 kommen soep genuttigd. De bonenschotel van 5 liter werd schoon leeg geschraapt. Van de 5 grote Turkse broden bleef ook niets meer over.

Dit hele feest kwam tot stand door de soepmaker Anneke Brouwers. Ingrid Kuiper en Marcel Straver hadden voor de goulashsoep gezorgd in een echte heksenketel. De erwtensoep roerder Marco Hasman en de kommen-en bestekbevoorraders Patricia Hasman waren onmisbaar in het geheel. Dit echtpaar zorgde ook voor de nodige nattigheid in de glazen. Theo van Noort had gezorgd voor brood op de plank en had de regie over het opbouwen van de tenten. Hij instrueerde Henk van Strien, John en Monique Smitskamp over de hantering van de stokken. Monique assisteerde tevens Mariëlle Smits met het vullen van de tafels. Na de receptie was het een kwestie van opruimen. Het weggewaaid en achtergelaten

plastic bestek en kommen werd noestig bijeen verzameld door Jeannette van Strien, Marielle Smidt en Monique Smitskamp. De bouwploug zette de half afgebroken tenten te drogen in de kas en exact om 14.45 uur was niets meer te merken van een klein feestje. Het verzamelde plastic werd afgevoerd door verschillende tuinders.

Bedankt beste tuinders voor de grote opkomst en de overgave waarmee de soep verorberd werd.

Dat kan alleen nog maar **een goed tuinjaar** worden.

TOMATEN

Zaaien

Tomaten worden gezaaid in maart/april in potten met gewone potgrond. Zet ze op een warme zonnige plek in de kas of op de vensterbank. Als de plantjes groter worden en elkaar gaan verdringen in de pot, plant ze dan over en zet het liefst elk plantje in zijn eigen pot. Tomaten, die voor de volle grond bestemd zijn, kunnen vanaf half mei op hun definitieve plek gezet worden. De kans op nachtvorst is dan klein, maar niet helemaal uitgesloten. Dus bij een eventuele late nachtvorst moeten de planten afgedekt worden. Wordt gekozen voor teelt in de volle grond, kies dan het zaaitijdstip dusdanig, dat de planten tegen 20 mei groot genoeg zijn (20-30 cm). Meestal betekent dat zaaien in de eerste helft van maart. Voor de kas kunnen de tijdstippen vervroegd worden. Hardt de planten af voor ze in de moestuin geplaat worden. Zet ze bijvoorbeeld een aantal dagen op een beschut plekje. Kies voor tomaten in de moestuin altijd een zo zonnig mogelijke plaats.

Bemesting

Tomaten kunnen hard groeien en gedijen goed in een vruchtbare bodem. Meng daarom een of meerdere handen potgrond, compost, of verteerde stalmest door het plantgat en geef goed water bij het uitplanten. Wees voorzichtig met meststoffen die relatief veel stikstof bevatten (onverteerde dierlijke mest, kunstmeststoffen met veel stikstof), want dit kan leiden tot neusrot.

Gewasverzorging

Het meeste werk tijdens de teelt bestaat uit dieven en opbinden. Dieven is het verwijderen van uitgelopen okselknoppen. Niet alle tomaten worden gedieft, de zogenaamde struiktypen hebben dit niet nodig. De wat kleinere struiktypen hebben wel een stok nodig als steun, de grotere typen kunnen het beste tegen een stuk gaas groeien.

Niet-struiktypen worden in de volle grond meestal opgebonden met een bamboestok (tonkin) of een voorgevormde roestvrijstalen tomatenstok. Deze laatsten zijn vaak aan de korte kant. In de kas wordt de tomatenplant vaak opgebonden aan zacht (tomaten) touw. Kies voor gewone tomaten, die langs een tonkinstok worden opgebonden, buiten in de tuin, een plantafstand van 60x60 cm.

In de loop van het seizoen kan het oude en/of overtollig blad gesnoeid worden. Rijpende trossen hebben baat bij direct zonlicht. Geef in droge periodes extra water en let erop dat ook de ondergrond goed nat wordt. In de kas wordt de steel van zware trossen vaak versterkt met een plastic spalkje (beugelen) om knakken te voorkomen. Sommige tuinders gebruiken ook wel een hangnetje (gehaakt of een oude nylonkous) om de trossen of reuze tomaat in op te hangen. Vorig jaar woog de grootste tomaat in onze volkstuin 926 gram.

In de volle grond is dit probleem kleiner omdat de planten doorgaans robuuster zijn. Als er onder een afdak vleestomaten geteeld worden, kan het probleem zich wél voordoen en is wat extra steun welkom. In het najaar (september) kunnen we de top uit de planten nemen, dit bevordert het afrijpen van overgebleven trossen.

Ziekten

Voor de teelt in de volle grond moeten we absoluut rekening houden met phytophthora infestans (aardappelziekte). Dit betekent in de praktijk dat de rassenkeuze heel beperkt is, of dat we onze

tomaten onder een afdak moeten telen.

Bij neusrot ontstaan er rotte plekken rond het 'puntje' van de tomaat (nabij de stijl-aanhechting). Dit is geen echte ziekte maar meer een gebrek in de bodem, waarschijnlijk veroorzaakt door een teveel aan stikstof. Probeer eventueel met veel water de bodem wat uit te spoelen.

Het oudere blad gaat bij tomaat vaak krullen en geeft dan de indruk dat er een ziekte in het gewas zit. Meestal is er echter sprake van normale veroudering.

Oogsten en bewaren

Halfrijpe tomaten kunnen binnen goed narijpen. Leg ze eventueel in een papieren zak met een appel erin om de rijping te versnellen.

SPRUITKOOL

Zaaien

Begin april is een mooi tijdstip om spruitjes te zaaien. Er kan op een kweekbed in de volle grond worden gezaaid. Eerder zaaien kan ook, maar dat kan dan beter onder glas gezaaid worden. Vanaf half mei tot half juni kunnen de opgekweekte plantjes in de volle grond gezet worden. De plant afstand is 60 tot 70 cm. De precieze afstand is afhankelijk van het gebruikte ras en de teeltomstandigheden. Spruitkool mag niet te dicht op elkaar staan, de individuele planten moeten zich goed kunnen ontwikkelen om forse bladeren te kunnen maken. In de oksels van die bladeren ontwikkelen zich dan gezonde spruitjes.

Bemesting

Spruitkool verlangt een voedzame bodem, net zo als alle koolsoorten. Een te hoge stikstofbemesting echter moet vermeden worden, omdat dat 'losse' spruiten kan opleveren. Van deze spruiten gaan de blaadjes uiteen staan, en dat is niet de bedoeling. Bij gebruik van stalmest moet deze dus liefst al een tijdje verteerd zijn. Geef in de loop van het groeiseizoen geen bij bemestingen met een hoog stikstofgehalte (zoals verse dierlijke mest of kunstmest). Bemesting met compost is altijd goed. Spruitkool gedijt het best op een lichte kleigrond. Een goede gelijkmatige ontwikkeling geeft het beste resultaat. Te zure grond is nadelig voor kool, corrigeer een zure grond daarom eventueel met wat tuinkalk.

Ziekten en plagen

Spruitkool kan last hebben van alle ziekten en plagen die in het algemeen kool aantast. Een kolennet voorkomt veel ellende.

Gewasverzorging

Houd de planten zo veel mogelijk onkruidvrij. Laat het blad altijd aan de plant zitten, verwijderen van bladeren levert geen grotere spruitjes op.

De planten kunnen vanaf half september getopt worden, de bovenste spruiten ontwikkelen zich dan wat sneller, zodat die ook nog geoogst kunnen worden.

Oogsten en bewaren

Oogst de spruiten als ze groot genoeg zijn, het liefste kort voor gebruik. Spruiten verdragen licht tot matige vorst, maar als het echt stevig gaat vriezen kunnen we beter maar alles oogsten.

Mochten er te laat geplant zijn en in de herfst zijn er nog geen spruitjes te zien, dan kunnen de toppen van de kool nog gebruikt worden als groene (savooie) kool.

UITSLAG PUZZEL NIEUWSBRIEF 5

1. Oppervlakte volkstuincomplex is 20.000 m²
2. Tien roe is 160 m²

3. Rode paprika heeft de meeste vit. C (190 mgr/100 gr.)
4. Witlof heeft de meeste vit. C (112 mgr/100 gr.)
5. In peterselie zit de meeste ijzer
6. De aardappel komt oorspronkelijk uit het Andesgebergte
7. Phytophthora infestans is in principe een alg
8. Een koperworm is een kniptorlarve
9. De goede ph.waarde voor de selderieknoel is 6.5-7.0
10. Koolstammen en tomatenblad mogen niet op de composthoop
11. De grootste pompoen ter wereld woog 823 kg
12. Een poter is een aardappel

Om discussie te voorkomen over de phytophthora, zie de verklaring hieronder :

In eerste instantie lijkt *Phytophthora* een schimmel, want hij maakt schimmeldraden (mycelium), maar genetische analyse heeft aangetoond dat *Phytophthora* niet verwant is met echte schimmels, maar wel met algen. Daarom wordt *Phytophthora* aangeduid als pseudoschimmel. Het geslacht *Phytophthora* bevat primaire plantpathogenen die in staat zijn volkomen gezonde planten en bomen te infecteren en te gronde te richten. De reputatie van *Phytophthora* als plantpathogeen werd gevestigd door de ontdekking van *Phytophthora infestans*, die rond 1860 berucht werd als veroorzaker van de aardappelziekte. Als gevolg van deze ziekte was er een grote hongersnood in Ierland.

PUNTELLING

1. Marielle Smidt 42
2. Patricia Hasman 38

DE NIEUWE PUZZEL

In het onderstaand verhaal zijn diverse groenten verstoep. Voor elke ontdekte groente is 2 punten te behalen. Schrijf de gevonden groenten op en stuur de uitkomst naar Els Kooiman els.kooiman48@gmail.com of spreek aan op de tuin of aan de deur

Baldadigheid

Het was op de manege een drukte van belang. Voor het eerst werd er in Heerjansdam een keuring van paarden gehouden van allerlei rassen, van de lipizzaners tot de boerenknoel. De paarden werden vanuit alle windstreken aangevoerd. Het werd een flinke verzameling. Toen elk ras per gebied was ingedeeld, kon de keuring beginnen. De voorzitter dhr. Hinnik was nog op reis en werd vervangen door de vice voorzitter van het keuringswezen. Het openingswoord was echter nogal langdradig en niet alleen de paarden stonden te trappelen van ongeduld. Het eindeloze verhaal over de organisatie werd geëindigd met lof voor het organiseren zelf. Het was een echte mannenwereld. Pa voert qua uitleg het hoogste woord, terwijl ma is thuis gebleven met de jongste spruiten van het gezin, want dat leek het minst gevaarlijk. Je weet tenslotte nooit met die kleintjes. Ze hoeven maar een paar seconden aan de aandacht te ontsnappen en voor je het weet zijn de rapen gaar. De twee dorps-schoffies Bram en Tom waren ook van de partij. Ze stonden bekend om hun opruiende taalgebruik en eigenlijk was niemand blij met hun aanwezigheid. Maar als kinderen van een belangrijk figuur in Heerjansdam, werd alles toch oogluikend toegestaan. Toen de beide bengels echter baldadig een ouwe Daf, zo'n kruiwagen met een automaat, probeerden te bekrassen, slingerde de hermandad hen op de bon en werden ze gesommeerd het terrein te verlaten. Toen Bram echter binnensmonds tegen de agent mompelde, loop naar pomp, oen van een veldwachter, werden beide kwajongens per politiewagen afgevoerd. De keuring ging gewoon door en de einduitslag blijft voor altijd een raadsel.

GESPREK MET TOON DEN OUDEN

Toon den Ouden is een oudgediende op de volkstuin. Als voormalig chauffeur en machinist neemt hij al 58 jaar een aantal volkstuinen onder zijn hoede. Zijn domicilie is aan de oostkant van het complex en menig tuinder bedient hij van adviezen. Soms gevraagd en soms ongevraagd. Een paar dingen ergeren Toon regelmatig en daarin is hij niet de enige. De hoofdmoot is het slechte onderhoud, die enkele tuinders aan hun tuin plegen. Toon heeft ideeën, waar menig tuinder niet aan zou denken. Zoals bovenstaande foto misschien een vraagteken opwerpt, waarom Toon met twee gieters water in de sneeuw loopt te sjouwen. Dit is water voor in zijn kas. Hij had een gat in de bevroren sloot gehakt en daar het water uit gehaald. De aarde van de kas was omgespit, maar de droge grond in de kas bevriest dan niet. Water er over heen en vriezen maar. Zo kweekt hij op dezelfde manier rulle aarde als buiten de kas op het omgespitte land. Slim en zeker de moeite waard om ook te doen. Toon houdt van alles wat groeit en bloeit. Van bloemen, eetbare gewassen en bomen. Voor de aardappel heeft hij een zwak en kan daar dan ook heel veel over vertellen. Ook de samenstelling van de bodem vindt hij erg interessant. Hoe bewerk je de grond en hoe voeg je de ingrediënten toe om de bodem voedzaam te houden, of te maken voor de gewassen die je wilt telen. Hier heeft hij altijd antwoord op. En met weemoed wordt er een vergelijk gemaakt met hoe de boeren hun gewas verzorgen. De boer heeft een speciaal plekje in zijn hart, daar hij in zijn jeugd jaren bij een boer heeft gewerkt. Eén van de dingen die hij daarvan heeft meegenomen is, dat je geen luie groenten moet kweken. De wortel e.d. moet moeite doen om water uit de grond te halen. Zo krijgen ze lange en stevige pennen en geen korte stompjes van winterpeen bijvoorbeeld. Dit geldt trouwens voor alle gewassen. Daarom is zijn advies aan de beginnende tuinder om vooral niet te veel water te geven. Maximaal 3 x per week water geven is meer dan genoeg. Toon zit al vele jaren in het bestuur, namelijk 56 jaar. Hij vindt het nu, op een leeftijd van 82 jaar, hoog tijd worden om zijn plaats beschikbaar te stellen aan iemand anders.

Tip van Toon: Tuin goed schoon houden en 's avonds water geven.

JE KAN DE POT OP

Nog steeds zijn er mensen die gebruik maken van het toilet bij de Scouting, zonder hun eigen toiletpapier en schoonmaakmiddel mee te nemen. Dat is erg jammer. Het gevolg kan zijn, dat de

volkstuinvereniging de toegang tot het Scoutinggebouw wordt ontzegt. Logisch, want het is een gunst aan de volkstuinvereniging. Laten we er met zijn allen voor zorgen, dat deze kans niet verloren gaat.

WOORD GEHOUDEN

Soms denk je wel eens, wat zijn het toch een stelletje slomoos bij de gemeente. Maar dan wordt je ineens geconfronteerd met de acties, die zij beloofd hebben. Zowel aan de westkant als aan de oostkant is de toegang naar de volkstuin voorzien van een oprit voor fiets en kruiwagen. Tevens hebben ze als gemeente in de maand januari de sloten schoongemaakt. Niks mis mee dus. Telefonisch zijn ze bedankt voor deze acties. Mag ook wel eens een keertje, dacht het bestuur.

NOG WAT WEETJES

- * Twee ratten kunnen na 18 maanden een miljoen nakomelingen hebben
- * Vlinders proeven met hun voeten
- * Het gevaarlijkste dier ter wereld is de mug
- * De meest voorkomende vogel ter wereld is de kip
- * Slakkenhuizen zijn bijna altijd rechtsgewonden
- * Gras groeit ook 's nachts

SPREUK VAN DE MAAND

De honingbij dacht bij zichzelf

De volkstuinboer die spit maar zelf

Ik blijf voorlopig in mijn raat de hele winter pitten

Ik zie zo'n spa met vochtig weer absoluut niet zitten

Maar maakt de spruit een lief gebaar

Dan sta ik voor bevruchting klaar

Els Kooiman

Om te onthouden

*	Algemene ledenvergadering	1 maart 2016
*	Klusdag zaterdag	2 april 2016
*	WATERAANSLUITING	3 april 2016